EVROPSKA
KOMISIJA

Bruselj, 20.5.2020
COM(2020) 529 final

SPOROČILO KOMISIJE

Poročilo o okrepljenem nadzoru – Grčija, maj 2020

{SWD(2020) 91 final}

OZADJE

Gospodarska gibanja in politike v Grčiji se spremljajo v okviru evropskega semestra za usklajevanje ekonomskih politik in v okviru okrepljenega nadzora v skladu z Uredbo (EU) št. 472/2013 ([1]). Z uvedbo okrepljenega nadzora za Grčijo ([2]) se priznava dejstvo, da mora Grčija še naprej izvajati ukrepe za obravnavo vzrokov ali možnih vzrokov svojih gospodarskih in finančnih težav, hkrati pa izvajati strukturne reforme, ki bodo pripomogle k trdni in trajnostni gospodarski rasti.

Okrepljeni nadzor zagotavlja celovit okvir za spremljanje gospodarskega razvoja in izvajanje politik, potrebnih za zagotovitev trajnostnega gospodarskega okrevanja. Omogoča redno ocenjevanje nedavnih gospodarskih in finančnih gibanj v Grčiji, spremljanje stanja pogojev financiranja države in posodobitev analize vzdržnosti dolga. Okrepljeni nadzor zagotavlja tudi okvir za ocenjevanje splošne zaveze, ki jo je Grčija 22. junija 2018 dala Euroskupini glede nadaljevanja in dokončanja reform, sprejetih v okviru programa evropskega mehanizma za stabilnost, in glede zagotavljanja zaščite ciljev pomembnih reform, sprejetih v okviru programov finančne pomoči. V tem okviru se pri okrepljenem nadzoru spremlja izvajanje posebnih zavez za dokončanje ključnih strukturnih reform, ki so se začele izvajati v okviru programa, na šestih ključnih področjih v dogovorjenih rokih do sredine leta 2022, in sicer so to: (i) fiskalne in fiskalno-strukturne politike, (ii) socialna pomoč, (iii) finančna stabilnost, (iv) trg dela in proizvodni trgi, (v) Grška družba za upravljanje premoženja in deležev (Hellenic Corporation of Assets and Participations) in privatizacija ter (vi) posodobitev javne uprave ([3]). To poročilo ocenjuje deset posebnih zavez, ki bi zdaj morale biti izpolnjene, in nadaljnje ukrepe na podlagi preteklih zavez.

To je šesto poročilo o okrepljenem nadzoru za Grčijo. Objavljeno je hkrati s priporočili za Grčijo v okviru evropskega semestra in oceno grškega programa stabilnosti za leto 2020. Poročilo temelji na ugotovitvah misije, ki je potekala na daljavo 8. in 23. aprila 2020, in na rednem dialogu z grškimi organi. Misijo je izvedla Evropska komisija v navezavi z Evropsko centralno banko ([4]); Mednarodni denarni sklad je sodeloval prek svojega okvira poprogramskega spremljanja, evropski mehanizem za stabilnost pa v okviru svojega sistema zgodnjega opozarjanja in v skladu z memorandumom o soglasju z dne 27. aprila 2018 o delovnih odnosih med Evropsko komisijo in evropskim mehanizmom za stabilnost.

To poročilo bi bilo lahko podlaga za odločitev Euroskupine o sprostitvi naslednjega svežnja s politikami pogojenih dolžniških ukrepov v vrednosti 748 milijonov EUR. Ti ukrepi so bili 22. junija 2018 dogovorjeni z Euroskupino in vključujejo prenos zneskov, enakovrednih dohodku, ki izhajajo iz deležev grških državnih obveznic v lasti centralnih bank v okviru programa za trge vrednostnih papirjev (SMP) in dogovora o neto finančnih sredstvih (ANFA), ter ukinitev pribitka na obrestno maržo za določena posojila, ki jih zagotavlja

([1]) Uredba (EU) št. 472/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 21. maja 2013 o okrepitvi gospodarskega in proračunskega nadzora v državah članicah euroobmočja, ki so jih prizadele ali jim grozijo resne težave v zvezi z njihovo finančno stabilnostjo (UL L 140, 27.5.2013, str. 1).

([2]) Izvedbeni sklep Komisije (EU) 2020 z dne 19. februarja 2020 o podaljšanju okrepljenega nadzora za Grčijo (C(2020) 901).

([3]) https://www.consilium.europa.eu/media/35749/z-councils-council-configurations-ecofin-eurogroup-2018-180621-specific-commitments-to-ensure-the-continuity-and-completion-of-reforms-adopted-under-the-esm-programme_2.pdf.

([4]) Uslužbenci ECB so sodelovali pri pregledovalni misiji v skladu s pristojnostmi ECB in tako zagotovili strokovno znanje o politikah v finančnem sektorju in vprašanjih, kritičnih na makro ravni, kot so nominalni fiskalni cilji ter potrebe po vzdržnosti in financiranju. Pred pregledovalno misijo je bila med 26. marcem in 7. aprilom 2020 izvedena tehnična misija, ki je prav tako potekala na daljavo.

evropski instrument za finančno stabilnost. Druga tranša s politikami pogojenih dolžniških ukrepov se je sprostila po srečanju Euroskupine 4. decembra 2019, med drugim na podlagi ocene izvajanja zavez Grčije za sredino leta 2019, vključenih v poročilo o okrepljenem nadzoru, ki ga je Komisija sprejela 20. novembra 2019 ([5]).

SPLOŠNA OCENA

Kot v večini drugih držav članic je izbruh koronavirusa temeljito spremenil socialno in gospodarsko realnost tudi v Grčiji. Grška vlada se je hitro odzvala in že konec februarja začela izvajati ukrepe za zajezitev širjenja koronavirusa. Podobno kot v drugih državah članicah so zajezitveni ukrepi močno omejili gospodarsko aktivnost in neposredno ali posredno vplivali na velik del delovne sile. **Grški organi so svoje politične prioritete prilagodili na odgovoren način, pri čemer so hitro mobilizirali velik znesek za ukrepe dohodkovne podpore in likvidnostne ukrepe, medtem ko so bili še naprej zavezani k ohranjanju reform, ki bodo podprle okrevanje, ko se bodo s pandemijo povezane motnje začele umirjati.** V okviru takojšnjega odziva je bil sprejet širok nabor fiskalnih ukrepov, da bi se podprli dohodki gospodinjstev in podjetja, ki se soočajo z zmanjšanjem povpraševanja, ter zagotovila likvidnost gospodarstvu, vključno z odlogi plačila davkov in poroštvi za komercialne banke, da bi se podprlo zagotavljanje novih posojil. Vlada je tudi znatno okrepila financiranje zdravstvenega sistema in posodablja delovnopravno zakonodajo, da bi se olajšala uporaba shem skrajšanega delovnega časa.

Grčija bo imela koristi tudi od podpore, ki se zagotavlja na ravni EU. Evropska centralna banka je napovedala izredni program nakupa vrednostnih papirjev ob pandemiji v vrednosti 750 milijard EUR, ki bo vključeval grške državne obveznice, in se odločila, da bo začasno omilila zahteve Eurosistema glede zavarovanja ter sprostila nekatere regulativne zahteve za bančni sektor, da bi se podprla razpoložljivost posojil. Grčija ima koristi tudi od pobude Komisije za čim boljšo uporabo evropskih strukturnih in investicijskih skladov za odziv na pandemijo (naložbena pobuda v odziv na koronavirus), načrtovane začasne podpore zmanjševanju tveganj za brezposelnost v izrednih razmerah (SURE) in podpore Evropske investicijske banke za ublažitev vpliva na naložbe. Podpora za upravljanje migracij bo na voljo v okviru akcijskega načrta za takojšnje ukrepe v podporo Grčiji in prek mehanizma EU na področju civilne zaščite.

Grški organi so sprejeli številne dopolnilne zaveze na več področjih politike, da bi okrepili reformni zagon in pomagali obnoviti trajnostno gospodarsko okrevanje po izbruhu koronavirusa. Te pobude dopolnjujejo obstoječa prizadevanja organov za odpravo preostalih strukturnih pomanjkljivosti ter bodo prispevale k boljšemu delovanju javne uprave in izboljšanju poslovnega okolja. Dopolnilne zaveze vključujejo ukrepe na naslednjih področjih: (i) izboljšanje regulativnega okvira za poslovanje; (ii) izboljšanje in posodobitev okvira za individualno delovno pravo; (iii) izboljšanje delovanja pravosodnega sistema; (iv) povečanje zmogljivosti vrhovnega sveta za izbor javnih uslužbencev in okrepitev nadzora nad zaposlovanjem začasnih uslužbencev; (v) sprejetje in izvajanje nacionalnega krovnega prometnega načrta, revizija pravnega okvira za odobritev načrtov za trajnostno mobilnost v mestih in izdelava načrtov za trajnostno mobilnost v glavnih mestnih središčih; (vi) priprava celostne strategije za zaščito, upravljanje in v naložbe usmerjeno izkoriščanje grških javnih nepremičnin; (vii) razvoj celovitega strateškega nabora projektov za velike infrastrukturne projekte; (viii) razvoj in polna operacionalizacija izboljšanega podpornega in izvedbenega mehanizma – instrumenta za pripravo projektov – za pripravo projektov in izvajanje

([5]) https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/economy-finance/ip116_en.pdf.

infrastrukturnih projektov v javnem sektorju ter javno-zasebnih partnerstev; (ix) sprejetje nove strategije javnega naročanja za obdobje 2021–2025; (x) uvedba in razširitev projektov na področju e-zdravja; (xi) razvoj nacionalnega strateškega okvira politike za zdravstvo; (xii) izboljšanje načrtovanja v zdravstvu s kartiranjem potreb na področju zdravja in dolgoročne oskrbe ter razpoložljivih virov; (xiii) izboljšanje izobraževalnega sistema z reformami na področju visokošolskega in poklicnega izobraževanja ter vzpostavitev sistema vrednotenja; (xiv) izvajanje digitalnih projektov za spodbujanje e-upravljanja in (xv) izvajanje projektov za digitalizacijo geoprostorskih podatkov.

V tem poročilu je ugotovljeno, da je ob upoštevanju izrednih okoliščin zaradi pandemije koronavirusa Grčija sprejela potrebne ukrepe za izpolnitev svojih posebnih reformnih zavez, ki bi zdaj morale biti izpolnjene. Zaradi pandemije so nastale gospodarske motnje brez primere, nacionalni organi pa so morali sprejeti izredne ukrepe za odziv, ki jih podpirajo pobude na ravni EU. Poleg tega, da so bili viri usmerjeni v izvajanje takojšnjih prioritet, so ukrepi, potrebni za zajezitev širjenja koronavirusa, obenem močno prizadeli tudi zmogljivost izvajanja reform, zlasti na področjih, ki so odvisna od delovno intenzivnih procesov, pa tudi na tistih, ki so odvisna od delovanja medresorskih delovnih skupin ali zakonodajnih oz. sodnih postopkov. Tesno sodelovanje grških organov z institucijami je dobrodošlo in v celoti je priznana potreba po prioritizaciji politik, ki se osredotočajo na takojšnje potrebe za obravnavo posledic izbruha koronavirusa za zdravje in gospodarstvo. Prav tako je dobrodošlo, da si grški organi še naprej prizadevajo za izvajanje tekočih reform, kjer je to mogoče, in da so se odločili izvesti niz dopolnilnih političnih zavez. Za zaupanje in podporo trajnostnemu okrevanju bo v prihodnosti pomembno, da se mobilizirajo viri za okrepitev prizadevanj na področjih, na katera so vplivale prejšnje zamude, vključno z reformami finančnega sektorja. Grški organi obenem napredujejo pri uresničevanju zavez, ki morajo biti izpolnjene do sredine leta 2020 ter bodo skupaj z nadaljnjimi ukrepi na podlagi prejšnjih zavez ocenjene v drugi polovici leta.

MAKROEKONOMSKA GIBANJA

Zajezitveni ukrepi so na grško gospodarstvo vplivali na več načinov. Podobno kot v drugih državah članicah sta dobava blaga in zagotavljanje storitev okrnjena zaradi zaprtja vseh nebistvenih podjetij ter zaradi težav z oskrbo delovne sile, saj so morali zaradi zajezitvenih ukrepov zaposleni ostati doma. Obenem so na povpraševanje negativno vplivali posledični izpad dohodka, ki ga je mogoče le delno ublažiti z izrednimi ukrepi organov, pa tudi omejene možnosti potrošnje. Poleg tega je verjetno, da bodo povečana negotovost ter manjša likvidnost in skrčeno kreditiranje negativno vplivali na naložbe.

Pričakuje se, da bosta zlasti močno prizadeta sektorja turističnih storitev in storitev pomorskega prevoza, ki sta zelo pomembna za grško gospodarstvo. Na turizem bodo zagotovo vplivale omejitve potovanj znotraj Grčije in iz tujine, zaradi izpada običajnih spomladanskih rezervacij za poletno sezono pa bodo posledice pandemije občutne dlje kot v drugih sektorjih. Verjetno bo močno prizadet tudi cvetoči sektor poslovnega turizma, ki je odvisen od konferenc z velikim število udeležencev. Zaradi upada svetovne trgovine, ki se pričakuje v letu 2020, se bo zmanjšal tudi pomorski prevoz, ki je prav tako pomembna izvozna panoga.

Brezposelnost naj bi se v letu 2020 povečala, gospodarska kriza pa bi lahko izničila tudi nedavne izboljšave v stopnjah revščine. Ukrepi, ki podpirajo delo s skrajšanim delovnim časom in neplačani dopust v času trajanja zajezitvenih ukrepov, bodo pomagali ublažiti šok, vendar bo glede na pomladansko napoved Komisije 2020 stopnja brezposelnosti znašala

približno 20 %, kar je več kot 17,3 % v letu 2019, s tem pa se bo izničil napredek iz prejšnjih treh let. Zaradi zelo velikega deleža samozaposlenih in mikropodjetij v državi ter velikega števila sezonskih delavcev so gospodinjstva izpostavljena dolgotrajnemu obdobju nizkih dohodkov, zaradi česar bi se lahko v letu 2020 in pozneje občutno povečal delež oseb s tveganjem revščine ali socialne izključenosti. Ta delež je bil leta 2019 pri 31 % že precej nad povprečjem euroobmočja, ki je znašalo 21 %, vendar se je zmanjševal.

Izjemno nizke cene nafte in pritisk na zniževanje plač bodo vplivali na inflacijo. Pritisk na zniževanje plač naj bi izhajal zlasti iz izpada dohodka v storitvenem sektorju. Obenem bo padec cen nafte delno izravnal učinek na realne dohodke.

Na splošno naj bi se na podlagi pomladanske napovedi Komisije 2020 realni BDP Grčije v letu 2020 zmanjšal za približno 10 % in si leta 2021 dokaj močno opomogel. Ta napoved je povezana z visoko stopnjo negotovosti. Pogojena je s postopnim odpravljanjem zajezitvenih ukrepov, ki naj bi se začelo sredi maja, kar bi upad gospodarske aktivnosti v večini sektorjev omejilo na drugo četrtletje, v sektorjih, povezanih s turizmom, pa na tretje četrtletje. Dalj trajajoče omejitve potovanj, ki bi segale v drugo polovico leta, bi pomenile negativno tveganje zaradi vpliva na turistični sektor. Pričakuje se, da bodo ukrepi politike ublažili globino recesije in v letu 2021 podprli znatno povečanje BDP. Ta projekcija je povezana s precejšnjo stopnjo negotovosti glede trajanja zajezitvenih ukrepov, razvoja pandemije ter učinka šoka na potencialni proizvod, prihranke gospodinjstev in kakovost sredstev bank.

FISKALNA GIBANJA IN OBETI

Grčija je bila ob začetku te krize v relativno ugodnem fiskalnem položaju, saj je imela znatne denarne rezerve, precejšen primarni presežek in nizke srednjeročne potrebe po refinanciranju visokega javnega dolga. Država je po zaslugi izjemne fiskalne prilagoditve, ki jo je dosegla med izvajanjem programov in pozneje, v boljšem položaju za spoprijemanje s koronavirusno krizo, kot je bila v času svetovne finančne krize pred desetletjem. Proračun že več let zagotavlja visoke strukturne presežke, hkrati pa dosega ali presega fiskalne cilje. Poleg tega Grčija razpolaga z denarnimi rezervami v višini skoraj 34 milijard EUR, kar je pomembna prednost glede na izpad prihodkov in izredno porabo za reševanje krize.

Grčija je leta 2019 že peto leto zapored dosegla cilj glede primarnega presežka v višini 3,5 % BDP. Nominalni saldo je dosegel 1,5 % BDP, kar je precej nad povprečjem euroobmočja pri –0,8 % BDP.

Grški organi so za zaščito gospodarstva in v skladu z usklajenim odzivom, o katerem se je dogovorila Euroskupina, sprejeli obsežen sveženj fiskalnih ukrepov. Sveženj fiskalnih ukrepov vključuje posebno shemo za brezposelnost za zaposlene, samozaposlene in posamezna podjetja, ki jih je prizadela kriza, plačilo vračljivih predplačil podjetjem z znatnim zmanjšanjem prometa zaradi krize, plačilo prispevkov za socialno varnost za zaposlene, katerih pogodbe o zaposlitvi so bile prekinjene, subvencioniranje obresti za posojila za mala in srednja podjetja ter višje odhodke za zdravstvo. Drugi fiskalni ukrepi vključujejo začasno ustavitev poravnave dolgov iz naslova prispevkov za socialno varnost, znižanja za pravočasno plačilo davčnih obveznosti in prispevkov za socialno varnost, začasno ekonomsko podporo nekaterim svobodnim poklicem in primarnemu sektorju ter več manjših ukrepov.

Grčija se poleg pandemije koronavirusa, ki se je začela marca, ponovno spoprijema tudi z migracijskimi pritiski. Število prihodov migrantov v državo se je leta 2019 povečalo za

46 %, v prvem četrtletju leta 2020 pa so se prilivi dodatno okrepili. EU se je zavezala, da bo Grčiji zagotovila 700 milijonov EUR nujne pomoči, da bi podprla in priznala prizadevanja te države pri obvladovanju migracijske krize. Stroški v zvezi migracijami, ki niso bili financirani iz sredstev EU in so bili zato izključeni iz primarnega salda, ki se spremlja v okviru okrepljenega nadzora, so v letu 2019 dosegli 0,1 % BDP, v letu 2020 pa naj bi se povečali na 0,2 % BDP. Grški organi so sprejeli ukrepe za evidentiranje teh stroškov v celotni javni upravi in pojasnili, da razpon upravičenih stroškov vključuje plače policistov, dodeljenih obvladovanju migracijske krize.

V skladu s posodobljeno napovedjo evropskih institucij ([6]) se bo primarni saldo v letu 2020 prevesil v primanjkljaj, nato pa se bo v letu 2021 ponovno prevesil v presežek, vendar je ta napoved povezana z izjemno visoko negotovostjo. V času priprave tega poročila so bili na voljo le zelo okvirni podatki za potrditev obsega in resnosti gospodarskih in fiskalnih posledic. Prav tako ni mogoče z gotovostjo napovedati končnega stroška ukrepov, sprejetih za obvladovanje krize, in njihovega postopnega opuščanja ter celotnega učinka avtomatskih stabilizatorjev na javne finance. Ko se bodo ukrepi postopoma opustili in bo gospodarstvo začelo okrevati, naj bi se primarni saldo v letu 2021 ponovno prevesil v presežek. Zaradi izredno velike negotovosti bo ta ocena posodobljena jeseni.

Grčija lahko v enaki meri kot druge države članice izkoristi prožnost, ki je na voljo v okviru Pakta za stabilnost in rast. Euroskupina je 16. marca 2020 glede na vse bolj očitne posledice izbruha koronavirusa izjavila, da bodo lahko vse države članice v celoti izkoristile prožnost, ki bo na voljo v okviru Pakta za stabilnost in rast. Komisija je v sporočilu, sprejetem 20. marca 2020, Svetu sporočila svoje stališče, da je resen upad gospodarske aktivnosti zaradi izbruha koronavirusa upravičeval uporabo splošne odstopne klavzule iz Pakta za stabilnost in rast ([7]). Finančni ministri EU so 23. marca to stališče podprli. Splošna odstopna klavzula omogoča začasno odstopanje od proračunskih zahtev, vključno s fiskalnimi cilji Grčije, ki se spremljajo v okviru okrepljenega nadzora, če to srednjeročno ne ogroža vzdržnosti javnih financ. Ta klavzula ne pomeni začasne prekinitve postopkov Pakta za stabilnost in rast ali izvajanja zavez Grčije, temveč bo Komisiji in Svetu omogočila, da sprejmeta potrebne ukrepe za usklajevanje politik za odpravo gospodarskih posledic pandemije.

Javne finance se soočajo z dodatnimi tveganji v zvezi s sodnimi postopki, ki so v teku, in obveznostmi javne službe. Kot je bilo analizirano v prejšnjem poročilu, se od državnega sveta pričakuje, da izda prelomno razsodbo glede retroaktivnih plačil upokojencem. Dodatno fiskalno tveganje izvira iz sodnih postopkov zoper družbo Public Real Estate Company, o katerih se je poročalo v 5. poročilu o okrepljenem nadzoru, saj o veljavnosti nedavnih arbitražnih odločb trenutno odloča pritožbeno sodišče. Nadaljnja fiskalna tveganja se nanašajo na stroške prestrukturiranja družbe Hellenic Post, vključno z morebitnim plačilom preostale obveznosti javne službe za obdobje 2013–2020.

JAVNE NALOŽBE

Sprostitev celotnega potenciala javnih naložb je še naprej prednostna naloga in tudi ključni pogoj za hitro okrevanje po izbruhu koronavirusa. Naložbe sektorja država so bile v letu 2019 za 1,2 % BDP nižje od prvotno načrtovanih, podobno kot v prejšnjih letih. Ker je leta 2019 prenizko porabo spremljalo manjše črpanje sredstev EU, je bil njen neto učinek na

([6]) Objavljeno kot pomladanska napoved Komisije 2020: https://ec.europa.eu/info/business-economy-euro/economic-performance-and-forecasts/economic-forecasts_en.

([7]) https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/economy-finance/2_en_act_part1_v3-adopted_text.pdf

primarni saldo na splošno nevtralen. Vendar so ponavljajoči se prenizki investicijski odhodki glede na velike naložbene potrebe države zaskrbljujoči, zaradi česar je ključno, da država čim bolje izkoristi sredstva EU in v končni fazi zagotovi potrebno spodbudo za ponovni zagon rasti.

Grški organi so se odločili, da bodo sprejeli vrsto pomembnih ukrepov za odpravo temeljnih pomanjkljivosti. Pripravili so časovni načrt za hitro izvedbo nacionalnega razvojnega programa, ki je bil sprejet leta 2019. Poleg tega so se dogovorili, da bodo vzpostavili instrument za pripravo projektov in pripravili nabor novih projektov. Pričakuje se, da bodo ti ukrepi pospešili pripravo in izvajanje projektov. Nabor strateških projektov naj bi bil v celoti pripravljen do januarja 2021, instrument za pripravo projektov pa naj bi začel delovati marca 2021. Grške organe se spodbuja tudi, naj na podlagi pregleda prejšnjih reform izboljšajo predvidljivost in usklajevanje arheoloških postopkov in postopkov razlastitve.

Izvajanje akcijskega načrta iz novembra 2019 za okrepitev spremljanja in napovedovanja proračuna za javne naložbe poteka po načrtih. Naložbeni proračun se pripravlja in izvršuje neodvisno od nenaložbenega („običajnega“) dela državnega proračuna, za kar so potrebni visoki standardi preglednosti in dober pretok informacij. Grčija je novembra 2019 sprejela podroben akcijski načrt za odpravo pomanjkljivosti v zvezi s tem, skupaj s časovnim okvirom izvajanja do leta 2021. Izvajanje tega akcijskega načrta na splošno poteka po načrtu, grški organi pa ne pričakujejo večjih zamud zaradi izbruha koronavirusa.

Grški organi so še naprej sodelovali z evropskimi institucijami v zvezi z možno uporabo zneskov, enakovrednih dohodku, iz programov ANFA in SMP za zmanjšanje bruto potreb po financiranju ali za financiranje drugih dogovorjenih naložb. Navedli so, da nameravajo naslednjo razpoložljivo tranšo zneskov, enakovrednih dohodku, iz programov ANFA in SMP uporabiti za zmanjšanje bruto potreb po financiranju. Na podlagi mandata, podeljenega na srečanju Euroskupine decembra 2019, so evropske institucije in grški organi začeli tehnično delo za operacionalizacijo izjave Euroskupine iz junija 2018. Delovni proces se bo nadalje spremljal jeseni 2020 v okviru napredka, doseženega pri izboljšanju načrtovanja in izvajanja prej navedenih javnih naložb.

DAVČNA UREDITEV IN UPRAVLJANJE JAVNIH PRIHODKOV

Zaradi hitrega napredovanja koronavirusne pandemije grški organi niso uspeli pravočasno končati nacionalnega vrednotenja nepremičnin za davčne namene (posebna zaveza za sredino leta 2020) za letošnji cikel odmere davkov. Zaradi tega se bo izvajanje širše reforme davka na nepremičnine odložilo na leto 2021, kar bo imelo za prihodke v letu 2020 rahel fiskalni učinek povečanja primanjkljaja za približno 150 milijonov EUR. Grški organi so se zavezali, da bodo reformo preložili na jesen s ciljem, da bi se vrednosti davka na nepremičnine uskladile s tržnimi cenami do januarja 2021.

Neodvisna agencija za javne prihodke je bila v središču dosedanjih prizadevanj grških organov za spoprijemanje z gospodarskimi posledicami pandemije koronavirusa. Ta agencija je urejala odložitve plačila davkov in obročno odplačevanje davčnih dolgov, gostila platformo za izvajanje vračljivih predplačil in izdajala elektronska potrdila o stalnem prebivališču, da bi se po uvedbi zajezitvenih ukrepov olajšalo gibanje osebam, ki prebivajo na otokih.

Neodvisna agencija je na dobri poti, da doseže večino svojih ključnih kazalnikov uspešnosti za prvo četrtletje leta 2020, število njenih zaposlenih pa se je v tem obdobju

rahlo povečalo, čeprav je ostalo precej pod ciljnimi vrednostmi (posebna zaveza za konec leta 2019). Izterjava dolgov se je v prvem četrtletju leta 2020 nadaljevala s podobno hitrostjo kot v istem obdobju lani, medtem ko se je delež novih revizij povečal. Število osebja se je v prvem četrtletju še naprej povečevalo in trenutno ima agencija 11 916 zaposlenih, medtem ko je bil cilj do konca leta 2019 doseči 12 500 zaposlenih.

Glede dopolnilnih ukrepov na področju človeških virov, informacijske tehnologije in prostorskih potreb, ki so bili dogovorjeni leta 2019, je bil dosežen omejen napredek. Primarna zakonodaja za reformo človeških virov še ni bila sprejeta in pandemija koronavirusa bo vplivala na časovni okvir za njeno popolno izvedbo, vendar spremenjeni časovni okvir še ni bil določen. Kar zadeva infrastrukturo IT in pojasnitev področij pristojnosti neodvisne agencije, ni bilo konkretnega napredka. Ta prizadevanja je treba močno okrepiti, saj bi se z interoperabilnostjo različnih podatkovnih zbirk okrepila zmogljivost za boj proti davčni utaji in olajšalo pravočasno pobiranje davkov. Kar zadeva premestitev sedeža neodvisne agencije na eno samo lokacijo, je bila stavba, ki je bila predhodno določena v ta namen, dodeljena drugemu javnemu organu. Grški organi trenutno načrtujejo gradnjo dveh novih sosednjih stavb na obrobju Aten, ki naj bi gostili neodvisno agencijo in ministrstvo za finance, projekt pa naj bi bil dokončan leta 2024.

Grški organi sprejemajo ukrepe za okrepitev operativne zmogljivosti operativnega koordinacijskega centra, ki usklajuje prizadevanja na področju boja proti tihotapljenju, ter so dosegli napredek pri številnih projektih za izboljšanje pobiranja davkov in izpolnjevanja davčnih obveznosti. Osnutek določb za okrepitev zmogljivosti in upravljanja centra naj bi bil sprejet do konca maja 2020. Grški organi načrtujejo revizijo carinske zakonodaje, da bi se med drugim izboljšala uporaba obveščevalnih metod v operacijah proti tihotapljenju. Sistem za elektronsko izdajanje računov naj bi začel delovati julija 2020, kot je bilo načrtovano, projekt vzorčnega urada za pobiranje davkov, ki je prejel tehnično podporo prek Evropske komisije, pa bo kmalu dokončan, vendar je treba še opredeliti in premestiti potrebno osebje.

Skupni center za izterjavo dolgov iz naslova socialne varnosti je v prvem četrtletju leta 2020 še naprej dosegal cilje glede izterjave. Poleg tega je bila sprejeta zakonodaja o razvrstitvi neizterljivega dolga, ki je bila dalj časa v obravnavi; ta nova zakonodaja je skladna z razvrstitvijo neizterljivega davčnega dolga.

UPRAVLJANJE JAVNIH FINANC

Izbruh koronavirusa je negativno vplival na izvajanje načrta za poravnavo zaostalih plačil, vendar je bil dosežen napredek pri izboljševanju osnovnih procesov, organi pa so še naprej zavezani časovnemu okviru, ki je bil določen v načrtu iz oktobra 2019. Zaostala plačila so januarja 2020 znašala 1,3 milijarde EUR, kar je 69 milijonov EUR nad ravnjo iz decembra 2019 in 340 milijonov EUR nad ciljno poravnavo zahtevkov. Grški organi niso uspeli predložiti popolnih zbirnih podatkov za obdobje po januarju in so sporočili, da bi se lahko zaostala plačila v nekaterih podsektorjih začasno povečala zaradi motenj v povezanih delovno intenzivnih procesih. Vendar pa so razvili dva ukrepa, s katerima naj bi se poravnalo 15 % vseh zaostalih plačil, ko se bodo operacije ponovno nadaljevale. Cilj teh ukrepov je pospešiti poravnavo zaostalih plačil za izvajalce zdravstvenih storitev in omogočiti takojšnjo poravnavo nekaterih davčnih povračil. Da bi se izognili kopičenju novih zaostalih plačil, grški organi načrtujejo uvedbo novega informacijskega sistema v okviru enotnega sklada za socialno varnost (EFKA), da bi znatno pospešili hitrost poravnave še nerešenih pokojninskih zahtevkov. Grški organi so poročali o izboljšavah centraliziranega javnega naročanja v

zdravstvenem sektorju, izvedli večino priporočil grškega računskega sodišča in krepijo notranje kontrole.

Sistem enotnega zakladniškega računa je operativen in zagotavlja koristen pregled nad stanjem denarnih sredstev države, medtem ko projekt za napovedovanje denarnih sredstev napreduje (posebna zaveza za konec leta 2019). Agencija za upravljanje javnega dolga, Ministrstvo za finance in Banka Grčije lahko zato skoraj v realnem času spremljajo velik del stanja denarnih sredstev in tokov sektorja država. Pilotni projekt za napovedovanje denarnih sredstev, ki zajema večino denarnih rezerv države, se bo izvajal v skladu z osnutkom strategije iz marca 2020. Pilotni projekt se bo postopoma dodelal in januarja 2021 razširil na subjekte, katerih proračunski stroški presegajo 50 milijonov EUR, kar velja za zadovoljiv prag glede na to, da pilotni projekt že zajema subjekte, ki razpolagajo s 70 % vseh državnih denarnih rezerv.

Reforma enotnega kontnega računa na splošno poteka v skladu z načrti (zavezi do sredine leta 2021 in do sredine leta 2022), vendar njeno izvajanje v proračunu za javne naložbe ostaja izziv. Zaradi koronavirusne pandemije je prišlo do zamud v postopku naročanja novega informacijskega sistema, ki bi podprl reformo, vendar splošni časovni načrt projekta ostaja nespremenjen. Grški organi trenutno pripravljajo funkcionalno klasifikacijo enotnega kontnega računa, da se zagotovi skladnost z okvirom za smotrnostno pripravo proračuna. Napredek je bil dosežen tudi pri uvajanju klasifikacij enotnega kontnega računa v izvrševanje proračuna za javne naložbe, za pripravo proračuna pa trenutno še naprej velja manj podrobna klasifikacija. Grški organi bodo s tehnično podporo Evropske komisije preučili možne dodatne izboljšave.

Grški organi so se zavezali, da bodo do konca leta 2020 sprejeli novo strategijo javnega naročanja za obdobje 2021–2025, ki bo prispevala k bolj trajnostni in učinkoviti porabi javnih sredstev (dodatna zaveza). Dobro delujoč sistem javnega naročanja je ključni element v naložbenem procesu, ki bo odločilen za okrevanje po izbruhu koronavirusa. Odpravljanje slabosti v postopku javnega naročanja bi lahko pomagalo racionalizirati javno porabo, spodbuditi rast in zagotoviti konkurenčno poslovno okolje. Grški organi so se strinjali, da bodo pregledali pravni okvir in izvajanje z vidika skladnosti z ustrezno zakonodajo EU.

FINANCIRANJE DRŽAVE

Potrebe Grčije po servisiranju dolga so v prihodnjih letih nizke. Od začetka pandemije je Grčija uspešno izdajala zakladne menice in dolgoročne obveznice, kar kaže na stalen dostop do financiranja na trgu. Stroški servisiranja dolga Grčije v letih 2020 in 2021 so nizki in večinoma odražajo refinanciranje kratkoročnih obveznic. Po dolgem obdobju upadanja so razmiki v donosu do nemških državnih obveznic zaradi krize začeli naraščati in so sredi marca dosegli najvišjo vrednost pri približno 400 bazičnih točkah za obveznice z desetletno zapadlostjo, ves ta čas pa so bili tudi zelo volatilni. Potem ko je Evropska centralna banka napovedala izredni program nakupa vrednostnih papirjev ob pandemiji in vključitev grških državnih obveznic v ta program, se je volatilnost umirila, razmik pa se je zmanjšal za okoli 200 bazičnih točk. Vendar pa so se razmiki počasi še povečali in dosegli ravni, ki so bile konec aprila 130 bazičnih točk višje od najnižjih ravni februarja.

Precejšnje denarne rezerve omogočajo blaženje likvidnostnih šokov, vendar bi nadaljnje zaostrovanje krize lahko povzročilo nezanemarljivo povečanje potreb po financiranju. Denarne rezerve sektorja država so konec marca 2020 dosegle okoli 34 milijard EUR. Od tega

približno 26 milijard EUR pripada državi, ostalo pa subjektom sektorja država. Glede na omejene potrebe po financiranju dolga so na voljo denarne rezerve za blaženje likvidnostnih šokov v prihodnjih mesecih. Grčija je nakazala, da namerava ohraniti svojo prisotnost na trgih obveznic in povečati denarna sredstva za kritje negativnih tveganj za financiranje. Glavno tveganje bi predstavljal nepretrgan gospodarski zastoj, ki bi trajal precej dlje od maja in bi lahko zahteval dodatno uporabo denarnih rezerv v zgodnjih poletnih mesecih.

SOCIALNO VARSTVO

Grčija je pokazala močno odzivnost na izredne razmere v zdravju, saj je kmalu po odkritju prvih primerov okužbe z novim koronavirusom uvedla stroge ukrepe omejevanja socialnih stikov. Država je že zgodaj zaprla trgovine z nenujnimi potrebščinami in omejila nenujno gibanje, s čimer je dala prednost javnemu zdravju in varnosti bolnikov. Grški organi morajo skrbno spremljati ukrepe za zajezitev širjenja koronavirusa med ranljivimi skupinami, ki so izpostavljene večjemu tveganju ne le v smislu telesnega zdravja, ampak tudi v smislu možnosti za preživljanje in življenjskih razmer.

Že izvedene strukturne reforme in dodatna sredstva v višini 200 milijonov EUR podpirajo odziv zdravstvenega sistema na izbruh koronavirusa, vendar bodo kratkoročno morda potrebna še dodatna finančna sredstva. V preteklosti sprejeti ukrepi za učinkovit, dostopen, uspešen in odporen zdravstveni sistem, kot je uvedba univerzalnega zdravstvenega zavarovanja, celovite mreže primarnega zdravstvenega varstva in centraliziranega javnega naročanja, so se izkazali kot ključni za odziv na pandemijo, saj zagotavljajo neoviran dostop do zdravstvenih storitev ter ustrezno oskrbo, ki je podprta z zadostnimi viri.

Izterjava sredstev, ki je stalna zaveza, se nadaljuje z zamudami, ki jih ni mogoče vseh pripisati trenutnim izrednim razmeram. Grški organi si prizadevajo izpolniti prvotno dogovorjene cilje, vendar prihaja do zamud, ki so deloma povezane z zajezitvenimi ukrepi, deloma pa izvirajo iz časa pred nastankom trenutnih izrednih razmer v zdravju. Grški organi nameravajo sprejeti ukrepe za omejitev povečanja zneskov, ki jih je treba vrniti, vendar bodo verjetno potrebni dodatni ukrepi, da bi se ta trend obrnil. Z uvedbo izjem za doplačila na podlagi ocene materialnega položaja bi se okrepilo varstvo pacientov, vendar se ta možnost trenutno ne obravnava.

Zaradi izbruha pandemije koronavirusa je bilo treba začasno odložiti uvajanje mreže primarnega zdravstvenega varstva, kar je posebna zaveza za sredino leta 2020. Grški organi delajo na novih orodjih za zaščito prebivalstva, kot je medicina na daljavo, z dogovori z zasebnim sektorjem pa so povečali število razpoložljivih bolnišničnih postelj. Okrepila so se tudi prizadevanja za privabljanje zdravstvenega osebja, zlasti zdravnikov. Uvajanje reforme se bo nadaljevalo po koncu trenutnih izrednih razmer, medtem ko se za odziv na pandemijo že uporabljajo obstoječe enote za primarno zdravstveno oskrbo.

Centralizirano javno naročanje, ki je posebna zaveza za sredino leta 2020, poteka, pri čemer je poudarek na nujnih potrebah zdravstvenega sistema. Centralizirano upravljanje regionalnih javnih naročil zagotavlja večjo učinkovitost, ki bi jo lahko dodatno podprli s ponovno aktivacijo orodja za opazovanje cen. Čeprav je osnutek zakonodaje o preoblikovanju novega osrednjega organa za javno naročanje v zdravstvu v subjekt zasebnega prava še v fazi razvoja, se v sedanjih izrednih razmerah preizkušajo nekateri elementi novega sistema.

Grški organi so posodobili akcijski načrt za dokončanje vzpostavitve enotnega sklada za socialno varnost (EFKA), kar je posebna zaveza za sredino leta 2020. Cilj načrta je do konca leta 2020 izpeljati celovito digitalno preobrazbo, ki bo privedla do nove operativne in institucionalne ureditve. Glavni organizacijski ukrepi, ki jih je treba izvesti do konca junija 2020, se navezujejo na vključitev dodatnega pokojninskega sklada (ETEAEP) v enotni sklad za socialno varnost ter na vzpostavitev in operacionalizacijo oddelka za pokojnine v javnem sektorju znotraj tega sklada. Med preostale organizacijske reforme spada ustanovitev lokalnih podružnic za kmete in samozaposlene, pri katerih je zaradi izbruha koronavirusa prišlo do zamud, vendar naj bi bile dokončane štiri mesece po ponovnem začetku operacij.

Dogovorjena je bila zasnova okvira za invalidnine, ki je posebna zaveza za sredino leta 2019. Po razpravi o najboljših praksah EU bo sprejet nov reformni pristop, ki bo temeljil na ocenah funkcionalne nezmožnosti na podlagi fizičnih pregledov, ki jih opravijo usposobljeni strokovnjaki. Takšne ocene, ki jih v veliki meri uporabljajo druge države članice, imajo dvojno vlogo ocenjevanja upravičenosti do invalidnin ter podajanja posebnih predlogov za blažitev invalidnosti in rehabilitacijo. Dogovorjeni časovni načrt za izvedbo nove zasnove zaveze se bo začel januarja 2021 s pilotnim projektom.

Grški organi so kot del zaveze za dokončanje uvedbe vseh treh stebrov sheme socialno-solidarnostnega dohodka zaključili oceno pilotnega projekta novega sistema izvajanja za aktivne politike trga dela, kar je zaveza za konec leta 2019, in pripravili začetne načrte za izvajanje nadaljnjih pilotnih projektov za razširitev novega modela. Svetovna banka je v oceni pilotnega projekta, izvedeni v okviru tehnične podpore, ki jo je zagotovila Evropska komisija, opredelila možnosti za izboljšanje, npr. v smislu zmogljivosti človeških virov, uporabe, upravne zapletenosti in zbiranja podatkov. Grški organi bodo na podlagi teh izkušenj pilotni projekt zdaj razširili na dodatna geografska območja z različnimi značilnostmi trga dela, razširili bodo ciljno skupino ter okrepili zbiranje in analizo podatkov, da bi pridobili izkušnje za širšo uvedbo.

Kar zadeva pregled sistema subvencij za lokalni javni prevoz, je bila ocenjevalna študija (posebna zaveza za konec leta 2019) zaradi izbruha koronavirusa odložena, vendar naj bi bila reforma zakonodaje v vsakem primeru zaključena do konca septembra 2020.

GIBANJA V FINANČNEM SEKTORJU

Grški bančni sektor je od konca programa postal stabilnejši in je bolj odporen na šoke, vendar so še vedno prisotna preostala tveganja in pomembne osnovne ranljivosti, ki se bodo zaradi verjetnega znatnega negativnega vpliva izbruha koronavirusa še povečale. Likvidnost se je v letu 2019 še naprej izboljševala in je ostala odporna. Kakovost sredstev je kljub izboljšavam v letu 2019 še vedno velik izziv, neodvisno od učinka koronavirusne pandemije. Kapitalski položaj grških bank je skladen s kapitalskimi zahtevami, vendar je še naprej izpostavljen povečanemu povpraševanju po kapitalu v bližnji prihodnosti in je v veliki meri odvisen od države zaradi visokega deleža odloženih davčnih odbitkov v kapitalu bank. Do konca leta 2019 so banke povrnile donosnost, vendar je ta še vedno nizka in nestabilna. Odvisna je od rasti posojil ter izpostavljena ponovnemu poslabšanju kakovosti sredstev in do neke mere volatilnosti razmika v donosu državnih vrednostnih papirjev.

Hitrost zmanjševanja obsega nedonosnih posojil se je v letu 2019 povečala, vendar je delež teh posojil še vedno velik. Obseg nedonosnih posojil je konec leta 2019 dosegel 68,5 milijarde EUR (40,6 % potrošniških posojil), kar pomeni zmanjšanje za 13,3 milijarde EUR v primerjavi z letom poprej in 38,7 milijarde EUR od najvišje ravni marca 2016. Glede

na pričakovani negativni učinek izbruha koronavirusa na sekundarni trg za nedonosna posojila se je še povečala potreba za njihovo uspešno prestrukturiranje v okviru notranjih postopkov bank, da bi se ohranil trend izboljševanja kakovosti sredstev. Kriza vpliva na strategije bank za zmanjševanje obsega nedonosnih posojil, ki jih bo treba pregledati. Izvajanje sheme Hercules se je začasno odložilo, čeprav se trenutno zaključuje en posel listinjenja. Odložena je tudi načrtovana prodaja nedonosnih posojil, medtem ko so bili ukrepi za izterjavo dolga začasno ustavljeni, med drugim zaradi zaprtja sodišč.

Grški organi sprejemajo ukrepe za ohranjanje dostopa prizadetih podjetij do financiranja, ki dopolnjujejo pobude na ravni komercialnih bank in serviserjev. Grška vlada je zagotovila poroštva in neposredna nepovratna sredstva za pomoč pri ohranjanju zaposlenosti in likvidnosti v gospodarstvu, kar bo po začasnih prostovoljnih moratorijih na odplačevanje dolga, ki jih uporabljajo banke in serviserji, podprlo tudi kakovost sredstev v bančnem sektorju. Napovedana nadzorna prožnost na evropski ravni bo prispevala k posojilni zmogljivosti bank. Dolgoročneje bosta za spodbujanje vzdržnega posojanja v obdobju okrevanja bistvena omejitev – kolikor je to mogoče – negativnega učinka na kakovost sredstev in nadaljnje reševanje preostalih nedonosnih posojil.

Zaradi koronavirusne pandemije so bili preusmerjeni viri na vseh ravneh javne uprave, kar je omejilo napredek in povzročilo zamude pri napredovanju reform finančnega sektorja. Kljub temu pa grški organi ostajajo zavezani uskladitvi insolvenčnega okvira in izboljšanju obstoječih instrumentov za reševanje nedonosnih posojil. To je dobrodošlo, saj je zaradi pandemije koronavirusa učinkovit insolvenčni okvir vse bolj pomemben. Ukrepi, opisani v nadaljevanju, se spremljajo in ocenjujejo v okviru stalne zaveze na področju finančne politike.

- **Grški organi so napredovali pri pripravi novega zakona o insolventnosti.** V novem zakonu bosta združeni ureditvi insolventnosti podjetij in fizičnih oseb. Sprejet naj bi bil do konca junija, veljati pa naj bi začel 1. januarja 2021. Popolna ocena zakona bo mogoča šele, ko bo na voljo stabilno besedilo, vendar pa sedanji osnutek prinaša dobrodošlo posodobitev in poenotenje insolvenčnega prava na podlagi mednarodnih dobrih praks. Ključna zahteva za učinkovito uporabo zakona bo trden okvir za obdelavo in izvrševanje v smislu zakonodaje in zmogljivosti za praktično izvajanje. Osnutek zakona vsebuje tudi predlog za shemo prodaje s povratnim najemom, pri čemer bi lahko subjekt v državni lasti kupil primarna prebivališča upravičenih posojilojemalcev in jih le-tem dal v najem z možnostjo ponovnega odkupa, medtem ko bi ranljivi upravičeni posojilojemalci lahko prejeli subvencijo za plačilo najemnine nepremičnine, ki jim je bila dana v povratni najem. Čeprav podobne sheme obstajajo tudi v drugih državah (na primer na Irskem), bi lahko predlog pomenil precejšnjo udeležbo javnega sektorja na nepremičninskem trgu in tudi fiskalna tveganja, zato je pri ukrepanju v to smer potrebna velika preudarnost. Shema, kot je trenutno predlagana, bi lahko porajala tudi vprašanja glede izvršljivosti, določanja področja uporabe/upravičencev in morebitnih prekrivanj z drugimi instrumenti.

- **Grški organi so uzakonili trimesečno podaljšanje sheme za zaščito primarnih prebivališč, ki naj bi se iztekla aprila, in sicer do konca julija.** Odločitev, da se shema, ki ima sicer omejeno privlačnost, podaljša, je bila sprejeta zaradi težav prosilcev pri pravočasni prijavi zaradi izbruha pandemije. Podaljšanje veljavnosti sheme ni vključevalo sprememb glede posojil, zajetih v shemi, ali meril za

upravičenost. Grški organi so napovedali, da nameravajo tudi rok za oddajo vlog za zunajsodno prestrukturiranje nedonosnih posojil podaljšati do konca julija.

- **Za ublažitev vpliva na družbene skupine, ki jih finančno prizadela koronavirusna pandemija, so grški organi napovedali začasno subvencioniranje obročnega odplačila hipotekarnih, potrošniških in poslovnih posojil, zavarovanih s primarnim prebivališčem.** Mehanizem, ki se razlikuje od prej opisane sheme prodaje s povratnim najemom v okviru zakona o insolventnosti, bo na voljo upravičenim fizičnim osebam ter bo zajemal donosna posojila, prestrukturirane nedonosne izpostavljenosti in druge nedonosne izpostavljenosti na podlagi določenega presečnega datuma. Vloge v okviru sheme bo mogoče vložiti v enomesečnem obdobju, ki se začne 1. julija 2020, vložili pa jih bodo lahko samo dolžniki, ki jih je prizadela pandemija. Predpogoj za sodelovanje v shemi je, da se zadevna posojila prestrukturirajo v dogovoru med bankami in dolžniki. Banke bodo ponudbo za prestrukturiranje dale po lastni presoji. Glede na širok razpon upravičenih posojil bo bistveno vključiti močne zaščitne ukrepe za zagotovitev, da se prestrukturirajo le donosna posojila in da se ublažijo negativni vplivi na plačilno disciplino.

- **Grški organi so predložili akcijski načrt in ustrezen zakonodajni predlog za hitrejše reševanje obsega nerešenih zadev v zvezi z insolventnostjo gospodinjstev, ki se je zaradi prekinitve sodnih postopkov še povečal.** Grški organi so se zavezali, da bodo do konca maja 2020 sprejeli določbe, potrebne za izvajanje tega načrta, pri čemer so navedli, da bo lahko elektronska platforma za zamenjavo oddaljenih datumov sodne obravnave z zgodnejšimi datumi začela delovati v 45 dneh po sprejetju zakonodaje.

- **Grški organi sprejemajo ukrepe, ki se na tej točki zdijo izvedljivi, da bi izvedli štiriletni akcijski načrt za odpravo zaostanka pri unovčenih jamstvih, ki je še vedno precejšen.** Pregled in pričakovana plačila zahtevkov za prvo četrtletje leta 2020 potekata v skladu z načrtom, vzpostavitev repozitorija e-datotek pa je bila v začetku maja izboljšana s sekundarno zakonodajo. Prerazporeditev osebja in drugih virov se je začela, vendar se je zaradi omejitev, ki jih nalaga pandemija, obravnava zahtevkov upočasnila. Grški organi nameravajo čim bolj pospešiti obravnavo zahtevkov v drugi polovici leta 2020, da bi bili bliže ciljem, hkrati pa preučiti načine za pospešitev načrta plačil do leta 2023. Če bi se obravnava zahtevkov pospešila že letos, bi se s tem podprla likvidnost bančnega sektorja.

- **Izvajanje e-dražb se je zaradi zaprtja sodišč in notarskih pisarn ustavilo, vendar poteka delo za nadaljnje izboljšave procesa.** Grški organi so predstavili osnutek sprememb zakonika o civilnem postopku, s katerimi bi se odpravile postopkovne ovire, ter predloge za povečanje uporabniške prijaznosti platforme za e-dražbe. Potrebne pravne spremembe bo pripravil odbor za pripravo zakonodaje, ki je pristojen za pregled zakonika o civilnem postopku. Odbor naj bi svoje delo zaključil s pripravo obrazložitvenega poročila do konca septembra 2020, in ne do konca marca, kot je bilo prvotno predvideno.

Grški sklad za finančno stabilnost je sodeloval pri pobudah za boljše ocenjevanje in spremljanje učinkov koronavirusne pandemije na finančno stanje sistemskih bank. Sklad je moral zaradi izbruha pandemije okrepiti svojo vlogo spremljanja – in morebiti tudi druge vloge – v sedanjem pravnem okviru.

TRG DELA

Učinki pandemije se že možno občutijo na trgu dela, grški organi pa sprejemajo vrsto ukrepov, da bi zmanjšali izgubo delovnih mest in dolgoročnejšo gospodarsko škodo. Med temi ukrepi so večja prožnost delovnega časa in poseben starševski dopust zaradi zaprtja šol; začasna prepoved odpuščanja za delodajalce, ki jo dopolnjuje nadomestilo plače za zaposlene, ki zaradi odloka vlade o začasnem prenehanju gospodarskih dejavnosti niso mogli opravljati dela (trenutno gre za 1,7 milijona zaposlenih v zasebnem sektorju in 500 000 samozaposlenih); in podaljšanje nadomestila za brezposelnost do konca maja. Grški organi razmišljajo tudi o uvedbi nove, širše začasne sheme skrajšanega delovnega časa, ki bi podjetjem omogočila večjo prožnost pri prilagajanju delovnega časa, delavci pa bi prejeli delno nadomestilo za ure, ki jih niso opravili. Odločitev o natančni obliki in časovnem okviru take sheme bo temeljila na fiskalnih stroških. Shema bo verjetno upravičena do začasne podpore EU zmanjševanju tveganj za brezposelnost v izrednih razmerah (SURE) ali do drugih pobud (Evropski socialni sklad).

Grški organi so zaključili izvajanje akcijskega načrta za obdobje 2017–2019 za boj proti neprijavljenemu delu, kar je posebna zaveza za konec leta 2019, zdaj pa bodo izvedli načrt za nadaljnje ukrepanje. Ustrezni časovni načrt naj bi bil sprejet v kratkem.

Zaradi pandemije koronavirusa so se grški organi v dogovoru s socialnimi partnerji odločili, da posodobitev minimalne plače preložijo z junija 2020 na januar 2021. Glede na predhodno oceno o znatnem zvišanju minimalne plače leta 2019, ki jo je izvedla Svetovna banka, je malo dokazov, da sta se v primerjavi s sektorji, ki zaposlujejo delavce z višjimi plačami, zaposlenost in brezposelnost v sektorjih z visokim deležem delavcev, ki prejemajo minimalno plačo, spremenili, čeprav bi bila potrebna dodatna analiza. Izbruh koronavirusa povzroča veliko negotovost in ovira časovni načrt za izvedbo posvetovanja, ki je predvideno v pravnem okviru. Vsi vpleteni akterji so zato pozvali vlado, naj posodobitev minimalne plače odloži do januarja 2021, kar je smiselno.

PROIZVODNI TRGI IN KONKURENČNOST

Grški organi si še naprej prizadevajo za izboljšanje gospodarskih okvirnih pogojev in povečanje konkurenčnosti, kljub temu, da se zaradi izbruha koronavirusa srečujejo s težavami in da se prioritete spreminjajo. To bo bistvenega pomena za zagotovitev, da bo grško gospodarstvo iz sedanjih razmer izšlo na trdni podlagi ter da bo lahko ustvarilo solidno in trajnostno okrevanje. Neizogibno in razmeram primerno so bila znatna sredstva preusmerjena v zagotavljanje neprekinjenega poslovanja med pandemijo, kar je spodbudilo pospešeni razvoj programa e-upravljanja. Grški organi so se zavezali k sprejetju **dopolnilnih ukrepov** v zvezi z digitalnimi pobudami, da bi se dodatno olajšalo upravno breme za podjetja in državljane ter povečala preglednost za vlagatelje glede pravil o rabi zemljišč. Z vidika gospodarske diplomacije je neposreden poudarek na boju proti pandemiji, ukrepi za spodbujanje izvoza, vključno s pripravo kratkoročne in srednjeročne strategije, pa napredujejo. Bistveno bo odločno izvajanje, vključno s hitrim sprejetjem zakonodaje za konsolidacijo pristojnosti znotraj Ministrstva za zunanje zadeve in vzpostavitvijo potrebnih struktur za medresorsko upravljanje.

Delo v zvezi z licenciranjem naložb kljub zamudam, ki so večinoma posledica dejavnikov, na katere organi niso mogli vplivati, napreduje na več področjih, čeprav tveganja ostajajo. Napredek pri posebnih zavezah je bil neenakomeren. Javni razpis za informacijski sistem za podporo reformi licenciranja naložb, ki je posebna zaveza za konec

leta 2019, zamuja zaradi sodnih odločb. Delo na izvajanju okvirnega zakona o inšpekcijskih pregledih in nadaljnji poenostavitvi postopkov, ki sta dve posebni zavezi za sredino leta 2020, napreduje, čeprav z nekaterimi zamudami, ki jih je do določene mere mogoče pripisati izbruhu koronavirusa. Obenem nameravajo grški organi zaključiti revizijo klasifikacije motenj do sredine leta 2020, kar je precej pred rokom za izpolnitev te posebne zaveze, ki je bil določen na sredino leta 2021. Poleg tega so sprejeli zakonodajo za izboljšanje postopka za pridobitev okoljskega dovoljenja in pripravljajo sekundarno zakonodajo za certificiranje zunanjih inšpektorjev in okoljskih ocenjevalcev, ki naj bi bila zaključena do sredine leta 2020. Z vidika upravljanja bo nadaljnja krepitev medresorskega usklajevanja ključna za zagotavljanje trajnega izvajanja reforme licenciranja naložb v vseh sektorjih.

Za dodatno izboljšanje poslovnega okolja grški organi izvajajo dopolnilne ukrepe, da bi se zmanjšala birokracija, oblikovala jasna pravila za sodelovanje med vlado in podjetji ter povečala predvidljivost gospodarskih transakcij. Grški organi si s tehnično podporo Evropske komisije prizadevajo izboljšati uspešnost države v povezavi s kazalniki Svetovne banke o poslovanju, pri tem pa delajo tudi na opredelitvi težav in izboljševanju relevantnih vidikov, ki niso vključeni v obseg tega projekta.

Izbruh koronavirusa je vplival na katastrski projekt in v primeru nadaljevanja zajezitvenih ukrepov obstaja tveganje za nadaljnje zamude pri nedavno posodobljenem časovnem načrtu. Delo napreduje na številnih področjih, kot so imenovanja višjih vodstvenih delavcev, priprava poslovne strategije grškega katastra, tehnične specifikacije za strategijo za digitalizacijo arhivov in oddaja zadnjih petih javnih naročil. Zaposlovanje specializiranega osebja ostaja izziv in maja je bila sprejeta pravna sprememba, ki naj bi ta postopek olajšala. Odprtje regionalnih katastrskih uradov je začasno prekinjeno in se bo nadaljevalo, ko se bodo razmere normalizirale. Javna predstavitev vseh preostalih kart gozdov, ki naj bi se začela januarja 2020 in postopoma zaključila do junija 2020, je bila odložena iz razlogov, ki niso povezani z izbruhom koronavirusa. To je zaskrbljujoče, saj bi zamude pri nalaganju kart lahko vplivale na zaključek projekta katastrskega kartiranja kot celote.

Izbruh koronavirusa je vplival na grški energetski sektor v smislu nižjih cen nafte in plina, ukrepi omejevanja socialnih stikov pa vplivajo na vzorce povpraševanja in nekatere tehnične projekte; poleg tega imajo udeleženci na trgu težave z likvidnostjo zaradi počasnejšega plačevanja računov. Eden od rezultatov tega je, da se bo ciljni model „go-live“, ki je zaveza za sredino leta 2020, zamaknil zaradi problemov pri izvajanju tehničnega projekta za izravnalni trg, ki so povezani s težavami, ki jih imajo pogodbene stranke pri napotitvi osebja zaradi zajezitvenih ukrepov. Kljub temu je Grčija dosegla napredek na več področjih, zlasti z vzpostavitvijo terminskega trga za električno energijo. Zaradi vse več neplačanih računov na potrošniškem trgu grozi ponudnikom energije likvidnostna kriza, grški organi pa so se doslej odzvali z ukrepi, katerih namen je ta pritisk zmanjšati, ne da bi se izkrivljal trg. Srednjeročno gledano ostaja časovni okvir države za razgradnjo elektrarn na lignit za zdaj nespremenjen, Grčija pa je napovedala, da si bo kar najmočneje prizadevala za ta projekt. Posebni račun za obnovljive vire energije je prav tako pod velikim pritiskom zaradi nižjih cen energije in emisijskih pravic EU.

Razprave glede posebnih vidikov rešitve za odpravo protimonopolnih pomislekov se nadaljujejo z namenom predstavitve predloga, ki ga bo mogoče preizkusiti na trgu, kar je ključni korak za končno izvedbo rešitve in izpolnitev te zaveze za konec leta 2020. Cilj je zagotoviti, da bo strukturna rešitev sposobna povečati konkurenco na vseh ravneh trga in da se ne bo preveč upošteval določen profil uporabnika, s čimer bi se odpravil protimonopolni pomislek zaradi nenehnega izključnega dostopa javne družbe za oskrbo z električno energijo

do pasovnih virov energije. Ta ključna zaveza, predlagana kot alternativa neuspeli odprodaji dveh elektrarn na lignit te družbe, bo pomembna za odpiranje trga konkurenci in spodbujanje novih naložb med grškim energetskim prehodom.

Grški nacionalni energetski in podnebni načrt trenutno pregleduje Evropska komisija. Ta ambiciozni načrt za razgradnjo elektrarn na lignit pomeni, da bo treba povečati uporabo obnovljivih virov energije in plina ter pripraviti regionalni načrt za obravnavanje socialno-ekonomskih izzivov. K temu bo prispeval prihodnji zakon o licenciranju, ki bo namenjen izboljšanju priprave in razvoja projektov na področju obnovljivih virov energije. Za uspeh načrta razgradnje bo ključnega pomena prehod na druge vire na področjih, ki so še posebej odvisna od tega sektorja. Grčija je ustanovila medresorsko komisijo, ki naj bi za usmerjanje tega projekta, podrtega z mehanizmom EU za pravični prehod, pripravila krovni načrt za pravičen prehod.

V zvezi s prometnim sektorjem so grški organi sprejeli nacionalni krovni prometni načrt in delajo na nadaljnji specifikaciji tega načrta na regionalni ravni. Specifikacija nacionalnega krovnega prometnega načrta bo v prihajajočem programskem obdobju strukturnih skladov omogočitveni pogoj za celovito načrtovanje prometa in bo bistvenega pomena za pripravo nabora projektov za naslednje programsko obdobje. Grški organi so sprejeli tudi ukrepe za povečanje zmogljivosti javnega prevoza v Solunu, in sicer so sklenili koncesijsko pogodbo s skupnim podjetjem za regionalni prevoz (KTEL) ter pripravljajo strateški načrt za prihodnjo prometno reformo, ki predvideva integracijo podzemne železnice v Solunu.

GRŠKA DRUŽBA ZA UPRAVLJANJE PREMOŽENJA IN DELEŽEV TER PRIVATIZACIJA

Koronavirusna pandemija je neizogibno vplivala na delovanje Grške družbe za upravljanje premoženja in deležev (HCAP) ter njenih portfeljskih družb in je privedla do prilagoditev in/ali sprememb njenih prioritet kot tudi časovnega načrta za del zavez Grčije. Čeprav grški organi še naprej tesno sodelujejo z družbo, se bosta sprejetje posodobljenih ministrskih smernic, ki so potrebne za neprekinjeno izvajanje strateškega načrta družbe (stalna zaveza), in načrtovana posodobitev poslovnega načrta družbe odložila, dokler se razmere, ki so posledica koronavirusa, ne bodo stabilizirale. Kar zadeva izvajanje mehanizma za usklajevanje, je odbor kabineta ministrov 12. marca odobril mandate zadevnih podjetij v državni lasti, vendar pa zaradi negotovosti, ki jo je ustvaril izbruh koronavirusa, dokončanje izjave o zavezah za vsako posamezno podjetje v tem trenutku ni priporočljivo. Družba je s pregledi upravnih odborov in imenovanj še naprej izboljševala korporativno upravljanje v podjetjih v državni lasti. Ključni izziv se nanaša na pomembne operativne in finančne težave družbe Hellenic Post. Pandemija bo tudi omejila izboljšanje rezultatov nepremičninskega portfelja družbe v letu 2020, čeprav bi morale biti operativne izboljšave še naprej izvedljive. Tehnično delo v zvezi s prenosom atenskega olimpijskega atletskega centra na družbo se je nadaljevalo in tehnični svetovalec je aprila 2020 predložil poročilo.

Trenutne prioritete družbe so zagotavljanje neprekinjenega delovanja javnih podjetij v ključnih sektorjih ter zdravje in varnost osebja. V zvezi s tem je izjemno pomembno neprekinjeno zagotavljanje elektroenergetskih storitev, storitev za rabo vode in poštnih storitev, pa tudi zagotavljanje neprekinjenega delovanja sistemov javnega prevoza in osrednjih tržnic v Atenah in Solunu. Negativne gospodarske posledice koronavirusne pandemije naj bi bile še posebej izrazite za javno podjetje Atenski potniški promet in družbo Hellenic Post.

Zagona v procesu privatizacije, ki je bil opažen v preteklih mesecih, zaradi izbruha koronavirusa ni bilo mogoče ohraniti. Pandemija vpliva na izvajanje programa privatizacije na različne načine, med drugim zaradi težav pri sodelovanju z morebitnimi vlagatelji, učinka na vrednotenje premoženja, zmanjšane upravne zmogljivosti za izvajanje potrebnih ukrepov in prekinitve gradbenih del.

Kljub na splošno negativnemu poslovnemu okolju, ki ga je povzročila pandemija, Grški sklad za razvoj premoženja napreduje z ustvarjanjem pogojev za izvedbo transakcij, organi pa podpirajo prizadevanja in izvajajo potrebne ukrepe. To bo omogočilo začetek naslednjih korakov v zadevnih transakcijah, ko se bodo razmere normalizirale. Na tej stopnji je stanje v zvezi s tekočimi transakcijami naslednje:

- **Družba Hellinikon (posebna zaveza za leto 2018):** Kljub nenehnim odločnim prizadevanjem grških organov za izpolnitev predhodnih pogojev za prenos delnic na najustreznejšega vlagatelja (družba Lamda), finančni zaključek te transakcije zamuja zaradi zapletov v razpisnem postopku za podelitev licence za igralnico. Izločeni ponudnik je po tem, ko je bila zavrnjena njegova prva pritožba, pri državnem svetu vložil tožbo za razglasitev ničnosti in predlog za izdajo začasne odredbe. Državni svet je 7. maja 2020 zavrnil predlog za izdajo začasne odredbe. S tem se odpira pot za nadaljevanje razpisnega postopka, ki pa se bo lahko zaključil šele, ko bo državni svet presodil o utemeljenosti tožbe za razglasitev ničnosti. Grški organi izvajajo ukrepe za obravnavo preostalih nerešenih vprašanj.

- **Koncesija za marino Alimos (posebna zaveza za sredino leta 2019):** Marina Alimos leži na jugovzhodni obali Aten in je ena največjih marin v jugovzhodnem Sredozemlju. Ministrski odlok o odobritvi podpisa koncesijske pogodbe je bil objavljen v grškem uradnem listu 7. aprila 2020, koncesijska pogodba pa je bila z vsemi deležniki podpisana 13. maja 2020. Transakcija naj bi se finančno zaključila v 120 dneh od podpisa koncesijske pogodbe.

- **Družba Hellenic Petroleum (posebna zaveza za sredino leta 2019):** Grški organi se morajo še odločiti o pristopu, ki ga bodo uporabili po neuspelem prvem razpisu sredi leta 2019. Sklad preučuje vse možnosti, vendar je po nedavnem znatnem zmanjšanju tržne kapitalizacije te družbe menil, da je začetek transakcije primerno preložiti na poznejši čas.

- **Prodaja 30 % mednarodnega letališča v Atenah (posebna zaveza za konec leta 2019):** Konec januarja 2020 je bilo za devet naložbenih strank ocenjeno, da izpolnjujejo pogoje za fazo zavezujočih ponudb. Zaradi vpliva pandemije pa je bilo treba rok za oddajo zavezujočih ponudb prilagoditi in postopek se bo nadaljeval, ko se bodo razmere izboljšale.

- **Komercialna enota javne družbe za prodajo plina (posebna zaveza za konec leta 2019) – infrastrukturna enota javne družbe za prodajo plina (posebna zaveza za sredino leta 2021):** Dosežen je bil dober napredek in oba razpisa sta pritegnila veliko zanimanje vlagateljev. V vsakem od obeh mednarodnih razpisov je predložilo prijavo interesa devet zainteresiranih strani. Ocen teh prijav poteka, vendar bo zaradi izbruha koronavirusa začetek faze zavezujočih ponudb za obe transakciji preložen.

- **Avtocesta Egnatia (posebna zaveza za konec leta 2019):** Grški organi so poudarili, da so zavezani izpeljati transakcijo, ter so aprila in v začetku maja 2020 sprejeli

številne ukrepe, vključno s podpisom skupnega ministrskega sklepa o ključnih elementih koncesijske pogodbe in nadaljnjih upravnih ukrepih. Do takrat bi morali grški organi in družba Egnatia S.A. nadaljevati z izvajanjem vseh preostalih ukrepov, ki se nanašajo na specifikacijo gradbenih del za zagotovitev varnosti mostov, podeljevanje licenc za predore ter dokončanje gradnje vseh cestninskih postaj, družba Egnatia S.A. pa bi morala rešiti odprta vprašanja v zvezi s štirimi pogodbami za bencinske servise, ki se od leta 2011 ne izvajajo.

- **Regionalna pristanišča (posebna zaveza za konec leta 2019):** Po dolgem obdobju zamud je bil v zadnjih mesecih dosežen dober napredek, pri čemer je bilo skladu omogočeno, da transakcije pripravi za vsak primer posebej, začelo pa se je tudi pripravljalno delo za razpise za štiri pristanišča. Vendar pa se je zaradi neugodnega okolja štelo za razumno, da se začetek transakcij odloži.

JAVNA UPRAVA

Javna uprava je bila pri obvladovanju pandemije koronavirusa pred dvojnim izzivom, saj je vodila odziv organov na pandemijo in se pri tem soočala z velikimi omejitvami zmogljivosti. Na splošno je odziv javne uprave omogočil večinoma nemoteno zagotavljanje ključnih storitev za državljane in podjetja. K temu je pripomogla tudi vrsta digitalnih orodij, ki so bila uvedena v obdobju zajezitve širjenja koronavirusa.

Grški organi so dosegli napredek pri imenovanju višjih vodstvenih delavcev in krepitvi splošnega okvira, čeprav je koronavirusna pandemija povzročila motnje v tem procesu in nekateri pomisleki ostajajo. Imenovanja 13 novih stalnih sekretarjev so zaključena, medtem ko je bil izbirni postopek za direktorje začasno prekinjen. Grški organi so marca 2020 sprejeli pravne določbe, s katerimi so izbirni postopek razširili z osrednje uprave na lokalno raven, kar je dobrodošel ukrep. Pripravljen je bil tudi osnutek zakonodaje za vzpostavitev enotnega izbirnega postopka za višje vodstvene delavce v subjektih javnega sektorja, ki naj bi začel veljati septembra 2020. Predvidena osrednja vloga vrhovnega sveta za izbor javnih uslužbencev v izbirnem postopku je dobrodošla. Po drugi strani pa potekajoči izbirni postopki za strukture upravljanja strukturnih skladov EU (nacionalni strateški referenčni okvir) niso napredovali, načrti za preklic tega procesa in začetek novega pa bi lahko vplivali na stabilnost in učinkovito delovanje vzpostavljenih sistemov upravljanja in kontrole, zato se grški organi spodbujajo k razmisleku o alternativnih možnostih.

Na splošno je bil dosežen dober napredek pri razvoju sistema upravljanja človeških virov, vključno z dokončanjem znatnega števila digitalnih organigramov in opisov delovnih mest (posebna zaveza za konec leta 2019). Do sredine marca so vladni subjekti, ki predstavljajo približno dve tretjini vsega osebja, dokončali digitalne organigrame, pri čemer je bila povezava med opisom delovnega mesta in osebo na zadevnem delovnem mestu določena za 75 % zasedenih delovnih mest. Do junija 2020 naj bi se začel javni razpis za podporne storitve za sistem upravljanja človeških virov, ki ga financira EU, kot začasna rešitev pa poteka nadgradnja zbirke popisnih podatkov o zaposlenih v javnem sektorju. Cikel mobilnosti za leto 2020 se je začel v skladu z novo zakonodajo, ki naj bi to reformo še izboljšala, zlasti s krepitvijo povezave med shemo mobilnosti in letnim načrtovanjem zaposlovanja. Cikel ocenjevanja delovne uspešnosti za leto 2019 je bil zaradi pandemije odložen, vendar grški organi napredujejo z načrti za okrepitev ocenjevalnega okvira ter za njegovo povezavo z letnimi akcijskimi načrti vseh posameznih ministrstev in izbirnim postopkom vodstvenih delavcev.

Grški organi so se zavezali, da bodo okrepili sistem izbora osebja s posodobitvijo pooblastilnega zakona vrhovnega sveta za izbor javnih uslužbencev in povečali njegovo splošno zmogljivost (dopolnilna zaveza). Nova zaveza vključuje sprejetje revidiranega zakona do oktobra 2020, podroben akcijski načrt za reorganizacijo sveta pa bo dokončan do konca leta 2020, pri čemer se bo izvajanje posebnih ključnih ukrepov spremljalo od leta 2021 naprej. Delo se je že začelo in opredeljenih je bilo več delovnih tokov, vključno s postopkom prijave, posebnimi določbami za zaposlitev (vključno z začasnimi uslužbenci) in organizacijskimi vprašanji.

Grški organi si kljub trenutnim motnjam prizadevajo za napredek pri tekočem delu v zvezi s pravno kodifikacijo. Ponovno je bil ustanovljen centralni odbor za kodifikacijo, ki naj bi imel ključno vlogo pri spodbujanju projekta pravne kodifikacije. Zaradi izbruha koronavirusa so grški organi nekoliko zamaknili načrte za sprejetje novega kodifikacijskega zakona za kodeks delovnopravne zakonodaje in kodeks določb delovnopravne zakonodaje (**posebna zaveza za sredino leta 2020**), vendar so zavezani sprejetju tega zakona do septembra 2020. V kratkem naj bi se začel razpis za vodilni projekt za vzpostavitev nacionalnega portala za pravno kodifikacijo (**posebna zaveza za sredino leta 2022**).

Izvajanje zakona o javnih uslužbencih napreduje. Prvič, organi so sprejeli podroben priročnik o zakonodajni metodologiji in predlogo za celovito oceno učinka, ki sta bila pripravljena s tehnično podporo Evropske komisije in sta ključni orodji za izvajanje določb o dobri pripravi zakonodaje, ki so začele veljati januarja 2020. Drugič, v skladu s predhodnimi ugotovitvami se prenos pooblastil za podpis na nepolitično raven, ki je začel veljati februarja 2020, uporablja učinkovito v vsej osrednji upravi. To pomeni pomembno reformo v središču javne uprave in po ocenah naj bi se približno 80 % vseh odločitev, sprejetih na vsakem ministrstvu, podpisalo na upravni ravni.

Zaposlovanje stalnega osebja je leta 2019 potekalo v skladu s kadrovskim načrtom, kadrovski načrt za leto 2020 pa upošteva pravilo o nadomeščanju enega novega zaposlenega na en odhod. Obenem so se grški organi zaradi velikega povečanja števila začasnih uslužbencev od leta 2018 strinjali z novo dopolnilno zavezo glede ponovne uvedbe zgornje meje za začasne uslužbence od leta 2021 naprej. Čeprav se število začasnih uslužbencev od vrhunca iz sredine leta 2019 zmanjšuje, ostaja precej nad ravnjo iz leta 2018, ko je Grčija izstopila iz programa evropskega mehanizma za stabilnost. Pričakuje se, da bo nova zaveza prispevala k ambicioznosti organov za okrepitev osrednjega nadzora nad postopki zaposlovanja. Nedavno sprejeta določba, s katero so posebni občinski subjekti izvzeti iz pristojnosti enotnega plačilnega organa, je zaskrbljujoča. Za trenutno potekajočo tretjo in zadnjo fazo reforme osebnih prejemkov je pomembno, da mandat enotnega plačilnega organa ostane nespremenjen.

PRAVOSODJE IN BOJ PROTI KORUPCIJI

V okviru projekta za krepitev e-pravosodja je bil dosežen določen napredek pri prehodu na obvezno elektronsko vložitev in obdelavo pravnih dokumentov v civilnih in kazenskih jurisdikcijah ter pri elektronski izdaji sodnih potrdil in odločb. Elektronska vložitev je od 1. januarja 2021 obvezna za upravno vejo sodstva, vendar je v civilnih in kazenskih jurisdikcijah še naprej neobvezna in je le delno na voljo. Grški organi so se zavezali, da bodo do sredine leta 2020 pripravili akcijski načrt za uvedbo elektronske vložitve v vseh civilnih in kazenskih jurisdikcijah, teritorialno in tematsko kartirali trenutno stanje ter določili časovni načrt. Predpogoj za splošno in obvezno elektronsko vložitev je, da sodniki, upravno osebje

sodišča in delavci v pravni stroki pridobijo varen elektronski podpis, overjen s kvalificiranim potrdilom, organi pa so se zavezali, da bodo v ta namen sprejeli ustrezne ukrepe.

Grški organi so 15. aprila 2020 objavili dolgo pričakovani razpis za zbiranje ponudb za drugo fazo integriranega sistema za upravljanje sodnih zadev, kar je posebna zaveza za sredino leta 2020. Ponudbe naj bi bile predložene do 26. maja 2020, izbor ponudb pa bo potekal 1. junija 2020. Izvajanje pogodbenega projekta naj bi se zaključilo v 36 mesecih od podpisa pogodbe.

Zadnja faza za uveljavitev obveznega okvira za mediacijo je bila zaključena marca. Zaradi začasne prekinitve delovanja sodišč, ki je posledica izbruha koronavirusa, bodo učinki novega okvira merljivi šele pozneje v letu 2020.

Grški organi nadaljujejo tudi s pobudo za ustanovitev specializiranih senatov na civilnih in upravnih sodiščih (dopolnilna zaveza). Novi senati bodo obravnavali posebne kategorije zadev, v njih pa bodo zasedali sodniki, ki bodo imeli ustrezne strokovne izkušnje ali akademske kvalifikacije.

Operativna zmogljivost nacionalnega organa za preglednost se postopoma povečuje in organ naj bi postal v celoti operativen do novembra 2020. Nacionalni organ za preglednost pozorno spremlja izvajanje nacionalnega načrta za boj proti korupciji, ki je doslej pokazal dobre rezultate, in sodeluje z grškim računskim sodiščem pri krepitvi sistemov notranje kontrole na osrednji in lokalni ravni. Organ je vključen tudi v nadzor financiranja političnih strank in kontrole prijav premoženjskega stanja. Grški organi so se zavezali, da bodo v kratkem poročali o dosedanjem izvajanju institucionalnega okvira za financiranje političnih strank. Priporočila Skupine držav proti korupciji bo obravnaval poseben odbor, ki bo do decembra 2020 predlagal morebitne potrebne zakonodajne spremembe.